

Aan de hand van praktijkcases schrijven verschillende voeradviseurs van Aveve (B.) en Agrifirm (NL) over rantsoenberekeningen in de vleesveehouderij. Deze editie beschrijft Toon van der Heijden van Agrifirm het nadelige effect van broei.

Broei verhinderen verhoogt smakelijkheid

Een rosémester had regelmatig last van voer dat broeit in de zomerperiode, zo ongeveer in de periode vanaf juli tot en met oktober. Ook broeide het voer soms wat meer als er stro aan toegevoegd werd of als er langere stengeldelen in zaten van de snijmais. Een echt probleem, want broei betekent naast voederwaardeverlies vooral meer voerresten en het ergst nog: een lagere voeropname. Voor een intensief rosébedrijf is dat een grote schadepost. Dit was voor deze vleesveehouder reden om een broeiremmer in het mengsel voor de kalveren toe te voegen, met zeer bevredigende resultaten.

De veehouder wilde ook een aantal dieren in het weekend voor twee dagen voeren. Zijn voerschema ligt zo vast, dat hij op zondagen minder personeel nodig heeft en dat kan dankzij de broeiremmer prima. In het verleden voerde hij dan één keer 180 procent van het rantsoen, maar desondanks lag er op maandagochtend toch nog wel eens restvoer. Met een broeiremmer gaat het nu goed.

De dieren krijgen doorgaans zoveel voer dat het elke dag precies op is. Zolang de dieren het mengsel maar mooi opeten, valt het met de broei wel mee. In de zomer voert hij twee keer daags en dan blijft er vaak

wel wat in de bak liggen. Als dan de bak niet leeg gemaakt wordt, gaat het volgende mengsel makkelijker broeien. Dat betekent weer extra werk met uitvoeren. Het gebruik van een broeiremmer zorgt ervoor dat ook deze problemen verdwenen zijn sinds enkele jaren.

Een bijkomstigheid op het bedrijf is dat er gewerkt met twee soorten soorten kalverstallen. Een aantal stallen zijn voormalige witvleeskalverstallen met een nauwe voergang, waardoor na het mengen met een aparte smalle voerkar gevoerd moet worden. Het mengsel uit de voermengwagens wordt daarvoor eerst

in een overstortbak geladen. Vandaaruit wordt het voer in de kleine voerkar gedraaid. Pas dan wordt er in de voormalige witvleeskalverstallen gevoerd. De mengwagens kan dan tegelijkertijd voor de andere stallen gebruikt worden.

Door deze extra handelingen voor het verstrekken van voer in de voormalige witvleeskalverstal wordt er hier in de zomerperiode altijd broeiremmer gebruikt. Voor de andere stallen, ingericht voor rosé-kalveren, is door de week in de zomer dan ook geen broeiremmer nodig.

TEKST TOON VAN DER HEIJDEN

	leeftijdstraject			
	13-16 wkn.	17-21 wkn.	22-26 wkn.	27-33 wkn.
maiskuil 2017	4,8	5,4	5,9	5,7
gehakseld stro	0,1	0,2	0,2	0,2
tarwegistconcentraat	0,4	0,9	1,1	1,7
bierbostel	1,1	1,1	1,1	0,9
aardappelsnippers	0	0,5	3,0	4,0
mengsel grondstoffen	1,2	2,1	2,4	3,1
Beef Balans-krachtvoer	0,8	0,8	0,8	0,8
totale opname in kg droge stof	4,2	5,6	6,7	7,6

Tabel 1 – Rantsoen in kilogram product volgens leeftijdstraject. Totale opname in kilogram droge stof (bron: Agrifirm)

Broeiremmers tegen broei

Broei is het verschijnsel waarbij de temperatuur binnen in een hoop voer hoger wordt door de activiteit van micro-organismen zoals bacteriën, gisten en schimmels als gevolg van luchtintreding. Een temperatuurverhoging betekent dat de voederwaarde van het rantsoen terugloopt en dus niet beschikbaar komt voor de dieren. De schade is echter vaak nog groter doordat de smakelijkheid van het mengsel terugloopt. Daardoor ontstaat meer restvoer en de dieren nemen te weinig voer op, hoewel er voldoende aangeboden wordt.

Broeiremmers bestaan meestal uit een mengsel van zuren en zouten die de werking van de verschillende micro-organismen tegengaan. Meestal bevatten ze kaliumsorbaat of in vloeibare vorm sorbinezuur. Sorbinezuur werkt zeer goed tegen schimmels en in mindere mate tegen gisten, maar werkt nauwelijks tegen bacteriën. Kaliumsorbaat of sorbinezuur is effectief bij een lage pH. Om nuttig te zijn moet de pH-waarde van het rantsoen dus zo laag mogelijk zijn. Een optimale pH is 4,4 of lager.

Daarnaast bevatten broeiremmers vaak natriumpropionaat of afgeleiden daarvan. Het remt de groei van gisten, schimmels en bacteriën.

Door het voer op temperatuur te controleren is een duidelijk beeld te krijgen van de mate van broei